

Tiếp tục sứ mệnh của nền báo chí cách mạng Việt Nam trong bối cảnh mới

PGS, TS. PHẠM MINH SƠN

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: sonloanthu@gmail.com

Nhận ngày 2 tháng 12 năm 2024; chấp nhận đăng tháng 1 năm 2025.

Tóm tắt: Dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, nền báo chí cách mạng Việt Nam đã có những đóng góp vô cùng quan trọng trong suốt quá trình lịch sử đấu tranh giành độc lập, thống nhất đất nước và xây dựng chủ nghĩa xã hội. Báo chí cách mạng Việt Nam đã trở thành vũ khí sắc bén góp phần vào sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, cổ vũ và củng cố khối đại đoàn kết nhân dân, trở thành cầu nối giữa Đảng, Nhà nước và nhân dân. Trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế, báo chí cách mạng Việt Nam sẽ tiếp tục phát huy truyền thống, hoàn thành tốt sứ mệnh của một nền báo chí chuyên nghiệp, nhân văn, hiện đại để góp phần đắc lực vào sự phát triển đất nước ngày càng giàu mạnh, văn minh.

Từ khóa: báo chí cách mạng; tuyên truyền chính trị; giáo dục lý tưởng.

Abstract: Under the leadership of the Communist Party of Vietnam, Vietnamese revolutionary press has made significant contributions throughout the historical process of the nation's struggle for independence, unification, and the building of socialism. Revolutionary press has served as a sharp weapon in the fight for national liberation, national building and defense, defending the Party's ideological foundation, inspiring and consolidating national solidarity, and acting as a bridge between the Party, the State, and the people. In the context of globalization and international integration, Vietnamese revolutionary press will continue to uphold its traditions, fulfilling the mission of a professional, humane, and modern press, contributing effectively to the development of a prosperous, civilized nation.

Keywords: revolutionary press; political communication; ideology education.

1. Báo chí cách mạng Việt Nam bắt đầu với việc ra đời của tờ *Thanh niên* vào ngày 21 tháng 6 năm 1925, do lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc (Hồ Chí Minh) sáng lập. Tờ báo *Thanh niên* đánh dấu một bước ngoặt quan trọng trong lịch sử báo chí nước nhà. Đây không chỉ là sự ra đời của một tờ báo, mà là sự khởi đầu của một nền báo chí cách mạng, mang sứ mệnh cao cả trong sự nghiệp đấu tranh giành độc lập dân tộc và xây dựng chủ nghĩa xã hội. Tờ *Thanh niên* không chỉ nhằm mục đích tuyên truyền những tư tưởng cách mạng mà còn là một diễn đàn để hội tụ, trao đổi những ý tưởng và phương thức đấu tranh mới, là một vũ khí cách mạng để vận động quần chúng nhân dân tham gia vào các phong trào cách mạng, kêu gọi sự đoàn kết quốc tế, và tuyên truyền về các cuộc chiến đấu của các dân tộc thuộc địa chống lại chủ nghĩa thực dân. Tờ *Thanh niên* và các

tờ báo cách mạng sau này đã là vũ khí sắc bén trong việc tuyên truyền chủ nghĩa yêu nước, lý tưởng cách mạng, giáo dục chủ nghĩa cộng sản, huấn luyện, nâng cao nhận thức chính trị và văn hóa cho quần chúng nhân dân; giáo dục tinh thần đoàn kết dân tộc và khơi dậy ý chí đấu tranh chống phong kiến, chống thực dân, đế quốc vì độc lập tự do. Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: "Đối với những người viết báo chúng ta, cái bút là vũ khí sắc bén, bài báo là tờ hịch cách mạng để động viên quần chúng đoàn kết đấu tranh"⁽¹⁾.

Trong suốt quá trình đấu tranh chống thực dân Pháp, đế quốc Mỹ và các thế lực phản động, báo chí cách mạng đã đóng vai trò quan trọng trong sự nghiệp cách mạng vẻ vang của Đảng, của dân tộc. Các tờ báo, tạp chí và các ấn phẩm do Đảng tổ chức đã trở thành phương tiện tuyên truyền chính trị mạnh

mẽ, đồng thời cũng là nguồn động viên tinh thần cho quân dân ta trong các cuộc kháng chiến. Những thông tin về các chiến công vang dội, về sự hy sinh anh dũng của các chiến sĩ cách mạng đã được phản ánh sâu sắc trên các trang báo, từ đó tạo nên sức mạnh đoàn kết dân tộc, củng cố niềm tin và nghị lực cho người dân Việt Nam.

Các thế hệ nhà báo cách mạng đã xông pha đối mặt với nhiều gian khổ, nguy hiểm, nhưng họ luôn giữ vững lý tưởng và sứ mệnh của mình. Nhiều phóng viên, biên tập viên, nhà báo đã hy sinh trong khi tác nghiệp tại chiến trường, nhưng tinh thần của họ vẫn mãi là hình mẫu của lòng dũng cảm và tận tụy.

Qua mỗi giai đoạn lịch sử, báo chí đã liên tục phát huy sứ mệnh cao cả của mình, góp phần vào sự nghiệp cách mạng, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, đáp ứng yêu cầu của thời đại. Những thành tựu của nền báo chí cách mạng Việt Nam trong suốt quá trình cách mạng là minh chứng rõ ràng cho sự đóng góp không ngừng nghỉ của báo chí trong sự nghiệp giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước. Sau khi đất nước giành được độc lập, nền báo chí cách mạng Việt Nam tiếp tục có những đóng góp to lớn trong việc giáo dục, tuyên truyền các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước, xây dựng và củng cố niềm tin trong nhân dân, góp phần quan trọng vào công cuộc phát triển kinh tế, xã hội.

2. Báo chí là một trong những công cụ quan trọng của xã hội hiện đại, có vai trò đặc biệt trong việc kết nối giữa các tổ chức, cơ quan nhà nước với cộng đồng, đặc biệt là trong xã hội dân chủ, nơi mà quyền lực tối cao thuộc về nhân dân. Đối với Việt Nam, báo chí không chỉ là công cụ truyền thông thông thường mà còn là một phần không thể thiếu trong hệ thống chính trị, là cầu nối quan trọng giữa Đảng, Nhà nước và nhân dân. Báo chí, từ khi ra đời, đã luôn đồng hành cùng sự nghiệp cách mạng, đấu tranh giải phóng dân tộc, bảo vệ độc lập chủ quyền và xây dựng đất nước, đồng thời giúp nhân dân hiểu rõ hơn các chủ trương, chính sách của Đảng, tạo sự đồng thuận xã hội trong việc thực hiện các mục tiêu lớn của quốc gia.

Trong công cuộc xây dựng và phát triển đất nước, báo chí không chỉ là công cụ để Đảng thông tin đến quần chúng mà còn là phương tiện để quần chúng

có thể hiểu được những chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách của Nhà nước. Báo chí giúp nhân dân nhận thức rõ về các mục tiêu phát triển đất nước, các chiến lược lớn, từ đó có thể đồng hành và thực hiện các chủ trương, quyết định của Đảng và Nhà nước.

Báo chí cung cấp thông tin về các vấn đề kinh tế, xã hội, về các mô hình, gương điển hình tiên tiến, các cách làm hay trong các lĩnh vực như phát triển kinh tế, bảo vệ môi trường, hay các vấn đề văn hóa xã hội. Điều này tạo ra sự lan tỏa mạnh mẽ trong cộng đồng, khơi dậy khát vọng phát triển, tạo động lực cho nhân dân tham gia vào quá trình phát triển đất nước. Báo chí đồng thời có vai trò quan trọng trong công tác giáo dục chính trị cho nhân dân. Thông qua các chương trình, bài viết, các chuyên đề phân tích, báo chí góp phần nâng cao nhận thức chính trị cho cộng đồng, giúp người dân hiểu rõ hơn về lịch sử, về đường lối, chủ trương của Đảng và về lý tưởng cách mạng. Thông qua các phương tiện báo chí, những ý kiến, phản ánh của nhân dân về các vấn đề như cải cách hành chính, giáo dục, y tế hay bảo vệ môi trường được công khai, minh bạch, giúp nhân dân hiểu được sự cần thiết của các cuộc cải cách và những tác động trực tiếp đến đời sống xã hội, góp phần tạo ra một môi trường xã hội dân chủ và đồng thuận.

Một trong những công dụng lớn nhất của báo chí trong vai trò là cầu nối giữa Đảng, Nhà nước và nhân dân, là cung cấp thông tin kịp thời và chính xác về các chính sách, pháp luật của Nhà nước, qua đó nâng cao nhận thức của nhân dân về các quyền lợi và nghĩa vụ của họ. Báo chí cũng là cầu nối giữa tư tưởng của Đảng với thực tiễn cuộc sống, giúp người dân nhận thức đầy đủ về tầm quan trọng của các chủ trương, quyết sách của Đảng, đồng thời tuyên truyền các giá trị cốt lõi của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh. Qua đó, báo chí góp phần hình thành ý thức chính trị và trách nhiệm của mỗi công dân đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Bên cạnh việc tuyên truyền và giáo dục chính trị, báo chí còn có một vai trò đặc biệt quan trọng trong việc phản ánh tâm tư, nguyện vọng, những bức xúc của nhân dân đối với các vấn đề xã hội, chính trị. Báo chí trở thành một "điển đàn công cộng", nơi mà người dân có thể bày tỏ ý kiến, thể hiện quan điểm,

đồng thời cũng là nơi để Đảng và Nhà nước lắng nghe các phản ánh, từ đó có những điều chỉnh phù hợp. Báo chí có thể phản ánh những vấn đề mà nhân dân quan tâm như các khó khăn trong cuộc sống, các bất cập trong thực hiện chính sách, các hành vi tham nhũng, lãng phí hay các biểu hiện tiêu cực trong xã hội. Điều này không chỉ giúp Đảng và Nhà nước kịp thời phát hiện và xử lý các vấn đề mà còn giúp tạo dựng một xã hội dân chủ, công bằng và minh bạch. Báo chí giúp Đảng, Nhà nước và nhân dân duy trì mối quan hệ chặt chẽ, đồng thời tăng cường sự tin tưởng lẫn nhau trong quá trình thực hiện các chính sách.

Báo chí, như một phần trong hệ thống chính trị, có trách nhiệm lớn trong việc xây dựng một xã hội dân chủ và văn minh. Báo chí không chỉ phản ánh hiện thực, mà còn phải chủ động góp phần vào việc cải tạo xã hội, xây dựng môi trường sống lành mạnh, thúc đẩy các giá trị nhân văn, công bằng và dân chủ. Báo chí cũng chủ động góp phần tạo ra không gian cho công dân tham gia vào các cuộc đối thoại xã hội, nâng cao mức độ đồng thuận xã hội. Báo chí tạo dựng cầu nối để nhân dân có thể tham gia vào quá trình quyết định các vấn đề quan trọng của đất nước thông qua các cuộc thảo luận, tranh luận công khai. Thông qua báo chí, mối quan hệ giữa Đảng, Nhà nước và nhân dân được củng cố vững chắc. Điều này không chỉ tăng cường tính minh bạch của các chính sách mà còn góp phần vào việc củng cố nền tảng dân chủ trong xã hội. Báo chí vừa củng cố niềm tin của nhân dân vào chính quyền, đồng thời giúp chính quyền lắng nghe, kịp thời điều chỉnh và cải thiện các chính sách khi cần thiết.

Nền báo chí cách mạng còn tích cực tham gia vào việc quảng bá hình ảnh đất nước, con người Việt Nam ra thế giới, tạo dựng hình ảnh một Việt Nam hùng mạnh, tự cường trong công cuộc xây dựng và phát triển đất nước. Nền báo chí cách mạng Việt Nam đóng vai trò quan trọng trong xây dựng và phát triển văn hóa. Báo chí có nhiệm vụ khơi dậy niềm tự hào dân tộc, đồng thời hướng tới những giá trị văn hóa tiến bộ, phù hợp với xu thế chung của thế giới. Trong bối cảnh hội nhập quốc tế và toàn cầu hóa, báo chí là một công cụ mạnh mẽ trong việc giáo dục cộng đồng về văn hóa, báo chí không chỉ là công cụ thông tin mà còn là yếu tố cốt lõi trong việc bảo tồn,

phát triển và phổ biến các giá trị văn hóa dân tộc, đồng thời hướng đến xây dựng một nền văn hóa hiện đại, giàu truyền thống và phù hợp với xu hướng phát triển của thế giới.

Trong thời kỳ hội nhập, sự phát triển của báo chí điện tử và truyền thông số đã mở rộng phạm vi ảnh hưởng của báo chí, đồng thời tạo điều kiện cho người dân tiếp cận thông tin nhanh chóng và chính xác hơn. Các cơ quan báo chí trực tuyến, báo điện tử, và các kênh truyền hình mới đã góp phần nâng cao vai trò của báo chí trong việc kết nối cộng đồng, phổ biến kiến thức và thông tin về các vấn đề toàn cầu và quốc gia, là công cụ quan trọng để nâng cao ý thức và trách nhiệm công dân, giúp họ tham gia vào quá trình xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

3. Báo chí cách mạng Việt Nam, với vai trò là [cây bút chiến đấu] của xã hội, có một nhiệm vụ đặc biệt quan trọng trong việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng Cộng sản Việt Nam, đặc biệt là trong việc truyền bá, bảo vệ và làm sáng tỏ các giá trị của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh. Đây là một nhiệm vụ không chỉ nhằm bảo vệ những nguyên lý chính trị mà còn nhằm xây dựng, phát triển, làm rõ những cơ sở lý luận và mô hình đã được Đảng lựa chọn, đồng thời bảo vệ và bảo đảm sự trong sáng của nền tảng tư tưởng của Đảng trước những thách thức và biến động của thời đại.

Báo chí giúp phổ biến và giải thích những vấn đề lý luận cơ bản về chủ nghĩa xã hội, các chủ trương, đường lối của Đảng trong xây dựng và bảo vệ đất nước, làm cho nhân dân hiểu rõ và đồng thuận với những quyết sách của Đảng. Đặc biệt, trong quá trình đổi mới, phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, báo chí có trách nhiệm làm rõ các chủ trương của Đảng về phát triển kinh tế, chính trị, văn hóa và xã hội, nhằm bảo đảm rằng những quyết sách này thực sự phù hợp với bối cảnh đất nước và nguyện vọng của nhân dân. Trong bài [Cần phải xem báo Đảng] đăng trên báo Nhân Dân ngày 24 tháng 6 năm 1954, Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: [Tờ báo Đảng như là những lớp huấn luyện giản đơn, thiết thực và rộng khắp. Nó dạy bảo chúng ta những điều cần biết, làm về tuyên truyền, tổ chức lãnh đạo và công tác. Hàng ngày nó giúp nâng cao trình độ chính trị và năng suất công tác của chúng ta] (2).

Báo chí đóng vai trò chiến lược trong việc đấu tranh chống lại các quan điểm sai trái, xuyên tạc, và các luận điệu phản động từ các thế lực thù địch. Thông qua các bài viết, phóng sự, chuyên đề, báo chí có thể làm sáng tỏ các vấn đề liên quan đến chủ nghĩa xã hội, phân tích và chỉ ra sai lầm của những quan điểm phản động nhằm xuyên tạc lịch sử, phủ nhận thành tựu của cách mạng Việt Nam.

Toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế tạo ra môi trường thông tin rộng lớn, nơi mà các dòng thông tin từ khắp nơi trên thế giới có thể dễ dàng tiếp cận và ảnh hưởng đến dư luận trong nước. Cùng với đó là mạng xã hội, truyền thông trực tuyến và công nghệ số đang phát triển mạnh mẽ đã trở thành một phần không thể thiếu trong đời sống thông tin. Điều này đặt ra không ít thách thức đối với báo chí cách mạng Việt Nam. Báo chí với vai trò vừa là một công cụ truyền thông vừa là một thành phần quan trọng trong hệ thống chính trị, nơi Đảng Cộng sản Việt Nam giữ vai trò lãnh đạo tối cao, thì nguyên tắc Đảng lãnh đạo công tác báo chí là một trong những yếu tố quyết định đến hiệu quả hoạt động báo chí trong mọi giai đoạn của lịch sử. Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: **“Chính trị phải làm chủ. Đường lối chính trị đúng thì những việc khác mới đúng được. Cho nên các báo chí của ta đều phải có đường lối chính trị đúng”**⁽³⁾.

Các phương tiện truyền thông trong thời đại ngày nay có sức ảnh hưởng quốc tế lớn, có thể truyền bá các quan điểm, thông tin sai lệch hoặc không phản ánh đúng bản chất vấn đề, ảnh hưởng đến nhận thức của người dân và cộng đồng quốc tế về Việt Nam. Với sự phát triển của mạng xã hội và truyền thông trực tuyến, thông tin sai lệch, thù địch và phản động có thể lan tỏa nhanh chóng, đe dọa đến sự ổn định chính trị và xã hội trong nước. Khi xã hội ngày càng phát triển, nhu cầu thông tin của người dân ngày càng đa dạng và phức tạp. Báo chí phải làm thế nào để đáp ứng nhu cầu này trong khi vẫn giữ vững sứ mệnh chính trị và tư tưởng của Đảng.

Trong bối cảnh xã hội ngày nay, công tác báo chí càng đóng vai trò quan trọng trong xây dựng và phát triển đất nước. Đảng Cộng sản Việt Nam là lực lượng lãnh đạo duy nhất của cách mạng Việt Nam. Mọi hoạt động chính trị, xã hội, kinh tế đều phải tuân

theo sự lãnh đạo của Đảng. Báo chí, như một phần quan trọng của hệ thống chính trị, không thể tách rời sự lãnh đạo của Đảng. Do đó, nguyên tắc Đảng lãnh đạo báo chí ở Việt Nam có nghĩa là báo chí coi phục vụ sự nghiệp cách mạng, tuyên truyền các chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu, đồng thời làm cầu nối giữa Đảng và nhân dân. Một trong những yêu cầu quan trọng nhất đối với báo chí là phải tuân thủ và phản ánh chính xác đường lối, chính sách của Đảng. Các cơ quan báo chí phải làm tốt công tác tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức cho quần chúng về lý tưởng cộng sản, về chủ nghĩa xã hội và về đường lối cách mạng. Đảng phải trực tiếp lãnh đạo báo chí trong việc xây dựng các chương trình, chiến lược tuyên truyền để định hướng dư luận, tạo sự đồng thuận xã hội.

Nguyên tắc Đảng lãnh đạo công tác báo chí ở Việt Nam là một nguyên tắc cơ bản và xuyên suốt trong hệ thống chính trị. Đảng Cộng sản Việt Nam đã xây dựng, hoàn thiện và thực hiện nguyên tắc này trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng, từ giai đoạn đấu tranh giành độc lập dân tộc, thống nhất đất nước, cho đến khi xây dựng chủ nghĩa xã hội và hội nhập quốc tế. Đảng lãnh đạo báo chí không chỉ qua việc đề ra các chủ trương, chính sách mà còn qua công tác tổ chức, quản lý, giám sát báo chí. Điều này giúp báo chí không chỉ giữ vững vai trò là công cụ tuyên truyền của Đảng, mà còn thực hiện sứ mệnh phục vụ nhân dân, góp phần xây dựng đất nước vững mạnh, ổn định và phát triển. Báo chí phải là công cụ phục vụ lợi ích của Đảng và Nhà nước, đồng thời phản ánh đúng nhu cầu và nguyện vọng của nhân dân. Điều này có nghĩa là báo chí phải đóng vai trò quan trọng trong việc tạo ra sự đồng thuận xã hội, góp phần làm sáng tỏ các vấn đề xã hội, bảo vệ các quyền lợi chính đáng của nhân dân, đặc biệt trong việc đấu tranh với các tệ nạn xã hội, tham nhũng, lãng phí và các biểu hiện tiêu cực khác.

Để bảo đảm sự lãnh đạo của Đảng đối với báo chí, Đảng phải tham gia vào công tác tổ chức, lãnh đạo và quản lý các cơ quan báo chí. Các cơ quan báo chí cần có đội ngũ cán bộ, phóng viên có phẩm chất chính trị vững vàng, có bản lĩnh nghề nghiệp cao và tuân thủ nghiêm túc sự lãnh đạo của Đảng. Đảng

cũng phải chú trọng đến việc đào tạo, bồi dưỡng cán bộ báo chí, đồng thời tạo điều kiện để báo chí phát triển về mọi mặt. Đảng phải thực hiện công tác giám sát, kiểm tra đối với hoạt động của báo chí, bảo đảm rằng các cơ quan báo chí không đi sai hướng, không mắc phải các sai phạm về chính trị, không để báo chí bị các thế lực thù địch lợi dụng để xuyên tạc sự thật, gây rối loạn xã hội. Đảng cũng cần phải khuyến khích báo chí làm tốt chức năng phản biện, tuy nhiên phải đảm bảo việc phản biện này đi đúng hướng, không gây ảnh hưởng đến sự ổn định chính trị và phát triển của đất nước. Đảng Cộng sản Việt Nam thường xuyên ban hành các nghị quyết, chỉ thị về công tác báo chí, yêu cầu các cơ quan báo chí trong cả nước phải bám sát các chủ trương, đường lối của Đảng, đồng thời đẩy mạnh công tác tuyên truyền các chính sách, các thành tựu của đất nước, cũng như định hướng dư luận xã hội.

Báo chí có một vai trò vô cùng quan trọng trong việc giáo dục chính trị, xây dựng xã hội dân chủ, minh bạch và hiện đại, tạo ra sự đồng thuận xã hội, củng cố niềm tin của nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng. Các cơ quan báo chí ở Việt Nam đều phải hoạt động dưới sự chỉ đạo trực tiếp hoặc gián tiếp của các cơ quan Đảng. Mỗi cơ quan báo chí đều có cơ quan chủ quản, từ Trung ương đến địa phương, nơi có sự chỉ đạo, giám sát và kiểm tra chặt chẽ. Báo chí ở Việt Nam có sự tự do nhất định trong việc thể hiện ý kiến, nhưng tự do này phải được đặt trong khuôn khổ pháp luật và sự lãnh đạo của Đảng. Báo chí có thể phản ánh mọi vấn đề trong xã hội, nhưng những vấn đề đó không đi ngược lại với lợi ích của Đảng, Nhà nước và nhân dân.

4. Trong xã hội hiện đại, báo chí đóng vai trò cực kỳ quan trọng trong quá trình xây dựng và phát triển các lĩnh vực kinh tế - xã hội. Không chỉ là phương tiện truyền thông, báo chí còn là công cụ thúc đẩy sự thay đổi trong xã hội, nâng cao trách nhiệm giải trình của các cơ quan chức năng, và quan trọng hơn cả, là công cụ giúp thúc đẩy tiến bộ và công bằng xã hội. Chính báo chí giúp nhân dân và các nhà lãnh đạo nhìn nhận và đối mặt với những vấn đề cấp bách từ thực tiễn, từ đó đưa ra các biện pháp giải quyết thỏa đáng.

Trong suốt quá trình phát triển đất nước, báo chí

cách mạng đã đảm nhận vai trò quan trọng trong việc giám sát các hoạt động của Đảng, Nhà nước, và các cơ quan chức năng. Báo chí không chỉ phản ánh những thành tựu mà còn chỉ ra những tồn tại, bất cập trong công tác quản lý và điều hành. Một trong những vai trò quan trọng nhất của báo chí trong quá trình xây dựng và phát triển xã hội là việc thúc đẩy trách nhiệm giải trình của các cơ quan Nhà nước. Trong một xã hội dân chủ, trách nhiệm giải trình là yếu tố không thể thiếu để duy trì sự tin tưởng và đồng thuận của nhân dân đối với chính quyền.

Thông qua việc cung cấp thông tin chính xác, khách quan về các chủ trương, chính sách, báo chí giúp nhân dân hiểu rõ những mục tiêu và lợi ích của các chính sách này đối với sự phát triển của đất nước. Một mặt, báo chí đóng vai trò quan trọng trong việc định hướng dư luận xã hội, giúp tạo ra sự thống nhất trong nhận thức và hành động của người dân về các vấn đề lớn như cải cách kinh tế, chính trị, giáo dục, bảo vệ môi trường, giữ gìn an ninh, quốc phòng. Mặt khác, báo chí cũng góp phần làm tăng cường niềm tin của nhân dân vào Đảng và Nhà nước, là cầu nối giữa Đảng, Nhà nước và nhân dân, giúp phản ánh tâm tư nguyện vọng của nhân dân và đóng góp ý kiến xây dựng chính sách, từ đó làm cho các chính sách luôn gắn liền với thực tiễn và nguyện vọng của nhân dân.

Báo chí cũng là công cụ quan trọng giúp chính quyền lắng nghe ý kiến của người dân. Nhiều vấn đề nhạy cảm được đề cập trong các bài viết, phóng sự phản ánh ý kiến của người dân về các chính sách, quyết định của chính quyền như quản lý đất đai, bồi thường giải phóng mặt bằng, hay các vấn đề liên quan đến quyền lợi của người dân trong các dự án phát triển kinh tế - xã hội vừa giúp tạo ra một không gian đối thoại giữa chính quyền và nhân dân, vừa nâng cao trách nhiệm giải trình của các cơ quan chức năng.

Báo chí cũng tích cực phản ánh các vấn đề nóng của xã hội, chẳng hạn như tham nhũng, lãng phí, các hiện tượng tiêu cực trong hệ thống chính trị và xã hội. Các phóng viên, nhà báo và cơ quan báo chí đã dũng cảm vạch trần những sai phạm, tiêu cực góp phần thúc đẩy cải cách và đổi mới đất nước. Một trong những minh chứng rõ ràng là sự phát triển mạnh mẽ của báo chí điều tra, báo chí phản biện

trong các năm gần đây, đặc biệt là trong các vụ án tham nhũng lớn.

Báo chí là công cụ giúp kiểm tra, giám sát và phản ánh các hoạt động của chính quyền. Các cơ quan báo chí có trách nhiệm phản ánh sự thực thi chính sách của Nhà nước, đưa ra những phân tích, nhận định về kết quả của các chương trình, dự án do chính phủ triển khai, chỉ ra những điểm mạnh, yếu của các chính sách và kêu gọi các cơ quan chức năng xem xét, điều chỉnh nếu cần thiết. Báo chí cũng đóng vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy tính minh bạch của hoạt động các cơ quan nhà nước, nhất là trong việc quản lý tài chính công, đầu tư công, và các nguồn lực nhà nước khác. Các bài viết về tham nhũng, lãng phí trong quản lý tài chính nhà nước, hay những tiêu cực trong hoạt động của cán bộ công chức sẽ tạo áp lực lên các cơ quan chức năng để họ cải thiện công tác quản lý và giải trình.

5. Để đáp ứng yêu cầu của thời đại mới, báo chí cách mạng Việt Nam cần tiếp tục đổi mới cả về nội dung và hình thức, quyết tâm "xây dựng nền báo chí, truyền thông chuyên nghiệp, nhân văn, hiện đại"⁽⁴⁾. Các tờ báo, các phương tiện truyền thông cần ứng dụng công nghệ số và truyền thông đa phương tiện để nâng cao hiệu quả thông tin, đồng thời duy trì chất lượng, độ tin cậy và tính chính thống của các sản phẩm báo chí. Để xây dựng một nền báo chí cách mạng Việt Nam phát triển mạnh mẽ và đáp ứng yêu cầu của kỷ nguyên toàn cầu hóa, báo chí Việt Nam cần thực hiện một số nhiệm vụ cơ bản sau:

Tăng cường bồi dưỡng, đào tạo cán bộ báo chí: Nhà báo Việt Nam cần được trang bị kiến thức, kỹ năng nghề nghiệp vững vàng, đồng thời phải có đạo đức nghề nghiệp, bản lĩnh chính trị vững chắc để có thể làm việc trong môi trường đầy thử thách và phức tạp. Các nhà báo cần hiểu rõ các chủ trương, đường lối của Đảng, không ngừng học hỏi và nâng cao trình độ chuyên môn để làm chủ các công cụ thông tin hiện đại.

Đảm bảo tính trung thực và khách quan: Trong bối cảnh thông tin đa chiều, báo chí cần kiên quyết bảo vệ sự thật, chống lại thông tin sai lệch, xuyên tạc. Đồng thời, báo chí cũng cần phát huy vai trò phản biện xã hội, nêu lên những vấn đề bức xúc của người dân, góp phần hoàn thiện các chính sách, pháp

luật của Đảng và Nhà nước.

Xây dựng văn hóa báo chí: Báo chí Việt Nam cần phát triển một nền văn hóa báo chí lành mạnh, với những tiêu chuẩn về đạo đức nghề nghiệp, trách nhiệm xã hội, sự công bằng và minh bạch. Đặc biệt, báo chí cần bảo vệ sự đa dạng của thông tin, đồng thời đóng góp tích cực vào sự ổn định và phát triển xã hội.

Ứng dụng công nghệ số và truyền thông hiện đại: Các cơ quan báo chí cần đầu tư vào công nghệ số, phát triển các nền tảng truyền thông trực tuyến, xây dựng các sản phẩm báo chí đa phương tiện (video, podcast, livestream) để dễ dàng tiếp cận độc giả, nâng cao hiệu quả tuyên truyền và giáo dục.

Báo chí có vai trò vô cùng quan trọng trong bất kỳ xã hội nào, là một phương tiện truyền thông mạnh mẽ, phản ánh hiện thực đời sống, truyền tải thông tin và tạo ra sự kết nối giữa các tầng lớp trong xã hội. Ở Việt Nam, báo chí là lực lượng đi đầu trong việc xây dựng niềm tin xã hội, cổ vũ tinh thần khát vọng phát triển và đổi mới, đồng thời kiên định với những giá trị cốt lõi của chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội. Báo chí không chỉ là công cụ để truyền tải thông tin, mà còn có vị trí đặc biệt trong sự nghiệp cách mạng, trở thành tiếng nói của Đảng, Nhà nước và đồng thời là diễn đàn để người dân bày tỏ quan điểm, nguyện vọng của mình. Đây là một đặc điểm quan trọng của nền báo chí cách mạng Việt Nam, được xây dựng và phát triển dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, nhằm thực hiện mục tiêu phục vụ lợi ích của nhân dân, bảo vệ và phát huy quyền làm chủ của nhân dân trong quá trình xây dựng và phát triển đất nước. Báo chí cách mạng Việt Nam trong kỷ nguyên toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế phải góp phần tích cực vào sự nghiệp xây dựng một đất nước Việt Nam dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh./.

(1) Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, T.14, Nxb. Chính trị quốc gia, tr.540.

(2) Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, T.8, Nxb. Chính trị quốc gia, tr.514.

(3) Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, T.12, Nxb. Chính trị quốc gia, tr.166.

(4) Đảng Cộng sản Việt (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, T.I, Nxb. Chính trị quốc gia sự thật, tr.146.